

338.983.2

Շ-28

Գրողները լսող լեզուներ, միայն

ԺԱՎԱԿԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆԻ ԱՐԽԻՎԱԿԱՆ ԱՐԽԻՎՈՒՆԸ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ՀԱՅԿՈՈՒԹ

Ֆեբրուար, 1929 թ.

14.05.2013

17 FEB 2010

Պրիտարներ բոլոր յերկրների, միացե՛ք!

338.983

0-2832

uy

535

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱՐԽԻՎԱԿԱՆ ՍԵՐԻԱԿԱՆ ԱՐԽԻՎԱԿԱՆ ՍԵՐԻԱԿԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱՐԽԻՎԱԿԱՆ ՍԵՐԻԱԿԱՆ ԱՐԽԻՎԱԿԱՆ ՍԵՐԻԱԿԱՆ

Երևան, 1920 թ.

14852-57

ՀԱՅՊՈԼԻԳՐԱՖԻ ՏՊԱՐԱՆ
ՊԱՏՎԵՐ 154
ԳՐԱՌԵՊԿԼԵՎԱՐ 2770 (Բ)
ՏԻՐԱԺ 5000

ՀԱՍ Կ (Բ) 16-ՐԴ ԿՈՆՖԵՐԵՆՑԻԱՅԻ ԿՈՉԸ

ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹՅԱՆ ԲՈՂՈՐ ԲԱՆՎՈՐՆԵՐԻՆ ՅԵՂ
ԳՅՈՒՂԱՑԻՆԵՐԻՆ

Ը Ն Կ Ե Ր Ն ԵՐ

Պատմութիւնը վիթխարազույն խնդիրներ
եւ դրել մեր յերկրի աշխատավորութեան առաջ:
Մենք պետք եւ համեմատաբար պատմական մի
կարճ ժամանակամիջոցում տեխնիկ -- տնտեսա-
կան տեսակետից հասնենք յեւ զերազանցներ
կապիտալիստական առաջավոր յերկրներին՝ կեն-
սագործելով բովանդակ ժողովրդական տնտե-
սութեան սոցիալիստական ռեկոնստրուկցիան:
Մենք պետք եւ ապահովենք ինդուստրիայի արա-
գածութիւնը աճումը յեւ սրա հետ միասին՝ գյու-
ղատնտեսութեան վերելքը, աւելի յեւ աւելի
զարկ տալով համայնացված տնտեսութեանը
գյուղում (խորհրդատնտեսութիւններին յեւ կոլտն-
տեսութիւններին), հիմք ունենալով մեքենա-
յացման բարձր տեխնիկան: Մենք պետք եւ ծա-
վալենք մասսաների ամենալայն շարժում դեպի
կուլտուրան յեւ վերացնենք մեր պետական
ապարատից շռայլութեան, անտնտեսավարու-
թեան, քաշքշուկի յեւ բյուրոկրատիզմի բոլոր
յեւ ամեն տեսակի ելեմենտները: Մենք պետք
եւ հաղթահարենք յեւ վտարենք կապիտալիստա-

կան տարրերը վոչ միայն քաղաքից, այլև՝ գյուղից: Մենք պետք է անշեղորեն ամրապնդենք Խորհրդային Միության պաշտպանունակությունը:

Բոլոր այս խնդիրների կենսագործումը հիմնված պետք է լինի բանվորների, աշխատավորների յեվ գյուղացիների կայուն դաշինքի վրա՝ բանվոր դասակարգի ղեկավարութամբ:

Ի կատարումն այս խնդիրների՝ կուսակցության շինարարության հնգամյա պլանը, վոր կուսակցության ծրագիրն է հանդիսանում՝ յերկրի տնտեսական յեվ կուլտուրական հետաամնացությունը վերացնելու՝ սոցիալիզմի շինարարության յեվ միջազգային պրոլետարական հեղափոխության հաղթական ծավալման նանապարհին:

Հնգամյակի ընթացքում 64 միլիարդ ուրբի յե ներդրվելու ֆաբրիկաների, գործարանների, ելեկտրակայանների, յերկաթուղիների, խորհտնտեսությունների, կոլտնտեսությունների յեվ դպրոցների շինարարության մեջ: Սոցիալիստական արդյունաբերության մակարդակը մինչպատերազմյան արդյունաբերության մակարդակից յերեք անգամ ավելի բարձր է լինելու: Բոլոր ֆաբրիկաները, գործարանները յեվ հանքահորերն անցնելու յեն յոթժամյա աշխատանքի որի:

Յերկրի ինդուստրացման արագացված թափը յեվ գյուղատնտեսության սոցիալիստական ռեկոնստրուկցիան, պրոլետարիատի ուժեղ

ղացված առաջխաղացման պայմաններում քաղաքի յեվ գյուղի կապիտալիստական տարրերի դեմ՝ կատաղի ընդդիմադրություն յեվ հակահարված են առաջ բերում դասակարգային թշնամիների կողմից: Կուլակը յեվ նեպմանն առանց պայքարի չեն զիջելու իրենց դիրքերը: Կուլակներն ընդդիմանում են խորհրդային քաղաքականության՝ հացամթերումների գործում, կոլտնտեսությունների յեվ խորհտնտեսությունների շինարարության գործում, ինչպես փորձում են տերրորի միջոցով վախեցնել նոր գյուղը կառուցողներին: Կուլակին յեվ նեպմանին ոժանդակում յեվ աջակցում են արդյունաբերության մեջ յեղած հակահեղափոխական վլասարարները, իսկ սրանց աջակցում են մեր հիմնարկներում նստած բյուրոկրատները, վոգեվորում յեվ ամեն կերպ աջակցում են ոտարեկրյա կապիտալիստները:

Մեզ ոտար յեվ խորթ դասակարգերի գնշումը տատանումներ յեվ վարանումներ առաջացրեց բանվոր դասակարգի յեվ գյուղացիության վորոշ միջնախավերում յեվ ծնունդ տվեց ոպորտյունիստական աջ թեքման՝ Կոմկուսակցության շարքերում: Միայն հաղթահարելով իր շարքերում յերեվացած այս վարանումներն ու տատանումները, միայն ջախջախիչ հարված հասցնելով աջ թեքման՝ կուսակցությունն ու պրոլետարիատը կկարողանա փշրել դասակարգային թշնամիների ընդդիմադրությունը յեվ կենսագործել սոցիալիզմի շինարարության հնգամյա պլանն ընդհանուր առմամբ:

Շինարարութեան տարբեր ետապներում մեր յերկրի բանվոր դասակարգի առջեւ բազմաթիւ խոչընգոտներ յեւ դժվարութիւններ են յեղել ծառացած, վորոնց հաղթահարման համար հսկայական նշանակութիւն ե ունեցել բանվոր դասակարգի մասսայական նախաձեռնութեան ծավալումը:

1919 թվականին, յերբ մեր յերկիրը՝ սպիտակ բանդիտներով յեւ ինտերվենտներով ողակված, խեղդվում եր քայքայման յեւ սովի նիւրաններում, յերբ ռազմաճակատներում կոտորվում եյին հազարավոր լավագույն պրոլետարներ ու գյուղացիներ, ահա այդ ժամանակ բանվորները թիկունքում, սովից ու քաղցից հյուծված, ահաւոր քայքայման պայմաններում, իրենց սեփական նախաձեռնութեամբ սկսեցին կոմունիստական շաքաթորյակներ կազմակերպել՝ աշխատանքի արտադրողականութիւնը բարձրացնելու յեւ պրոլետարական պետութեան համար անհրաժեշտ հացից ածուխից յեւ այլ վառելիքից մի հարյուր փութ եւ ավելի ձեռք գցելու: Այն ժամանակ Լենինը շաքաթորյակներն անվանեց «մեծ նախաձեռնութիւն» յեւ բանվորների հերոսութիւն՝ թիկունքում:

1920 թվականին կուսակցութեան 9-րդ համագումարը վորոշում կայացրեց աշխատանքի մրցութեան մասին, վորի գաղափարը Լենինն անխզելիորեն կապում եր սոցիալիզմի շինարարութեան գործի հետ:

«Սոցիալական յուրաքանչյուր հասարա-

կակարգ (ստրկատիրական, ճորտատիրական կապիտալիստական),—ասված ե 9-րդ համագումարումարի վորոշման մեջ, — ունեցել ե աշխատանքի հարկադրութեան ու դաստիարակութեան սեփական մեթոդները՝ հոգւտ շահագործող վերնախավերի: Նորհրդային իրավակարգի առաջ ամբողջ հասակով ծառացած ե իր ազդեցութիւնը զարգացնելու սեփական մեթոդների խնդիրը, նպատակ ունենալով բարձրացնելու աշխատանքի ինտենսիվութիւնը յեւ նպատակահարմարութիւնը, հիմբ ունենալով համայնացված տնտեսութիւնը՝ հոգւտ ամբողջ ժողովրդի: Աշխատավոր մասսաների վերաբերմամբ կիրաււոր ազիտացիոն-գաղափարական ներգործութեան յեւ ակնհայտ ծուլերի, պորտաբույծների ու կազմալուծողների վերաբերմամբ կիրառվող ռեպրեսիաներին զուգընթաց՝ աշխատանքի արտադրականութիւնը բարձրացնելու տեսակետից հզորագույն մի ուժ ե հանդիսանում մրցութիւնը: Կապիտալիստական հասարակութեան մեջ մրցութիւնը կոնկուրենցիայի բնույթ ունի յեւ հանգում ե մարդու շահագործման՝ մեկ ուրիշ մարդու կողմից: Այն հասարակութեան մեջ, վորտեղ արտադրութեան միջոցներն ազգայնացված են աշխատանքի մեջ, առանց համերաշխութիւնը խախտելու, մրցումն ուղղակի ավելի պետք ե բարձրացնի աշխատանքի արդիւնների ընդհանուր գումարը: Մրցութիւնը տարբեր գործարանների, ռայոնների, բաժանմունքների, արհեստանոցների յեւ

առանձին բանվորների միջեւ պետք է ամենա-
խնամքոտ կազմակերպության յեւ ուշադիր ու-
սումնասիրության առարկան դառնա՝ արհես-
տակցական միությունների յեւ տնտեսական
մարմինների կողմից»:

Կուսակցության Ծ-րդ համագումարի այս
վորոշումն այսոր եւ միանգամայն ժամանակա-
կից ու կենսական վորոշում է:

Ընկե՛ր բանվորնե՛ր յեւ աշխատավո՛ր գյու-
ղացիներ:

Սոցիալիստական շինարարության դժվա-
րությունները հաղթահարելու, բաղադրի յեւ
գյուղի կապիտալիստական տարրերի դեմ հե-
տագա առաջախաղացումը ծավալելու յեւ հնգա-
մյա պլանն ի կատար ածելու համար մրցու-
թյուններ կազմակերպեցեք շինարարության բո-
լոր ասպարեզներում, մրցություններ կազմա-
կերպեցեք ֆաբրիկաների, գործարանների, հան-
քահորների, յերկաթուղիների, խորհտնտեսու-
թյունների, կոլտնտեսությունների, խորհրդային
հիմնարկությունների, դպրոցների յեւ հիվանդա-
նոցների միջեւ:

Մրցություններ կազմակերպեցե՛ք ինք-
նարժեքի իջեցման, աշխատանքի արտադրո-
ղականության, բարձրացման, աշխդիսցիպլինայի
ամրապնդման, ցանքսային տարածությունների
ընդարձակման, գյուղացիությունը կոլտնտեսու-
թյունների յեւ կոոպերացիայի մեջ ներգրավե-
լու, բերքատվության բարձրացման, պետա-
պարատի պարզեցման, վերջինիս կապը մաս-

սաների հետ ամրացնելու յեւ աշխատավոր
մասսաների սպասարկող կուլտուրկենցադային
հաստատությունների աշխատանքը բարելավե-
լու համար:

Ընկինյան Կոմյերիտության յեւ մամուլի
նախածեռնությամբ այս տարի ծավալված սո-
ցիալիստական մրցությունն ավելի յեւ ավելի
հզոր մասսայական մի շարժման է վերածվում:
Մրցության առաջին քայլերի հետեւանքով
Դոնբասի հանքագործները մարտ ամսին գերա-
զանցել են ածուխի արտադրական ծրագիրը:
Իվանովո-Վոզնեսենսկի, Տվերի յեւ Մոսկվայի
մանածագործներն իրար հետ տնտեսա-բաղա-
բաբական պայմանագիր են կնքել՝ ընթացիկ
տնտեսական տարվա արդյունաբերական ֆին-
պլանը կենսագործելու մասին: Ուրալի, Ընկին-
գրադի, Դնեպրոպետրովսկի, Մոսկվայի յեւ
Ռոստովի բանվորները հարյուրավոր հարվա-
ծային բրիգադներ յեւ հերթափոխեր են ստեղ-
ծել: Որեցոր նորանոր բանվորական ջոկատներ
են մասնակից դառնում այս մրցությանը: Ար-
դեն մրցել են սկսում իրար հետ Ուկրայնայի
կոլտնտեսություններն ու խորհտնտեսություն-
ները, իսկ նրանց հետ միասին բերքաշավի յեւ
կոլեկտիվացման արշավի յեն դուրս յեկել Սի-
բիրը, Հյուսիսային Կովկասը յեւ Միջին ու
ստորին Վոլգան:

Աշխատավորների աշխատանքի հերոսու-
թյունն ու ինքնագործությունը արտահայտվում
է նաեւ տոնական օրերի արտադրանքի նորման

կամավոր կերպով բարձրացնելու, առաջարկությունների յեվ արտադրական խորհրդակցությունների հսկայական ամման, ծույլերին յեվ գործալքողներին բոյկոտ հայտարարելու յեվ աշխատանքի արտադրողականությունը բարձացնելու համար մղվող պայքարի ձեվով:

«Կոմունիզմն սկսվում է այնտեղ, վորտեղ արտահայտվում են շարքային բանվորների ինքնագոհությունը յեվ ծանր աշխատանքը հաղթահարելու հոգսը՝ աշխատանքի արտադրողականությունը բարձրացնելու համար» (Լենին):

Մրցությունը, զարթեցնելով մասսաների ստեղծագործական յեռանդն ու նախաձեռնությունը՝ մշտական յեվ կայուն մի մեթոդ պիտի հանդիսանա աշխատավորներին սոցիալիստական շինարարության մեջ ներգրավելու համար: Մրցությունը՝ ինքնաբնականապեսության հետ միասին՝ բանվոր դասակարգի սոցիալիստական դաստիարակման միջոցը պիտի դառնա, մանավանդ գյուղից յեկած յեվ քաղաքի մանր բուրժուական խավերից յեկած նորեկ բանվորների համար: Մրցությունը պետք է առաջնորդի դեպի մեր հասարակական յեվ պետական կազմակերպությունների յեվ, առաջին հերթին, դեպի մեր արհմիությունների ու տնտեսական մարմինների աշխատանքի ձեվերի ու մեթոդների վերակառուցումը, նպաստելով մասսաների լայն ներգրավմանը՝ տնտեսության յեվ ամբողջ պետության կառավարման գործի մեջ:

Արհմիությունները յեվ տնտեսական մարմինները լայն կերպով պետք է կիրառեն մրցության մասնակիցներին խրախուսելու յեվ քաջալերելու սիստեմը: Կավագույն բանվորների, մասնագետների, տնտեսավարների յեվ ագրոնոմների անունները, ինչպես նայել գործարանների, հանքահորերի, լավագույն խորհուրդ տեսությունների ու կոլտնտեսությունների անունները հայտնի պիտի դառնան ամբողջ յերկրին:

Պետք է այնպես անել, վոր ամեն մի կոմունայի տնտեսության գործնական արդյունքների համեմատությունը դառնա ընդհանուրի հետաքրքրության յեվ ուսումնասիրության առարկան, վոր այս կոմունաները պարզեվատորվեն անմիջապես (վորոշ ժամանակով աշխատանքի որը կրհատելու, աշխատավարձը բարձրացնելու, կոլտուրական յեվ էստետիքական ավելի շատ արժեքներ տրամադրելու յեվ այլ միջոցներով») (Լենին):

Մամուլը պետք է մասսաների դատարանին ներկայացնի մրցող ձեռնարկությունների գործնական արդյունքների համեմատությունը, սիստեմատիկորեն լուսաբանելով մրցության ընթացքը և բարձրացնելով ամենալայն հետաքրքրություն դեպի այս մրցությունները:

Անցյալ տարիների հերոսական տրադիցիաները պահպանված յեվ պարզաբանված են մեր յերկրի բանվոր դասակարգի կողմից: «Սոցիալիստական հիմունքներով մրցություն կազմակերպելու» լենինյան գաղափարը բանի գնում:

գործնականապես այնքան ավելի յե մարմնա-
նում: Դեպի աշխատանքը կոմունիստորեն վե-
րաբերվելու սկզբունքներն ավելի յեվ ավելի
յեն արմատանում մեր արտադրությունյան մեջ:
Ձեռնարկություններում յեվ հիմնարկներում
ստեղծվող հարվածային բրիգադները կոմու-
նիստական շաբաթորյակների լավագույն տրա-
դիցիաների շարունակողներն են հանդիսանում:
Արտադրական ստուգատեսները մրցություննե-
րին արձագանքել յեվ այլն, արտադրական
խորհրդակցությունների յեվ կոնֆերենցիաների
աշխատանքի ծավալի ու թափի ընդարձակմա-
նը զուգընթաց, հսկայական նշանակություն են
ստանում սոցիալիզմի շինարարության ամբողջ
գործի համար:

Խորհրդային գործարաններում յեվ ֆաբ-
րիկաներում աճում է սոցիալիստական բան-
վորների նոր տիպարը: Աճում է աշխատավոր
մասսաների դերն ու մասնակցությունը պետու-
թյուն կառավարելու գործում: Ծավալվող սո-
ցիալիստական շինարարությունը լավագույն
յերաշխիքներից մեկն է, վոր հիմնվելով կու-
սակցության ղեկավար գծի վրա, հնգամյա
պլանը կկենսագործվի, յեվ բանվոր դասակար-
գը, հակառակ թերահավատների յեվ պանի-
կյորների ոպորտյունիստական տատանումների,
հակառակ իր դասակարգային թշնամիների կա-
տաղի ընդդիմադրության, գյուղի աշխատավո-
րական մասսաների հետ ձեռք ձեռքի տված՝
հաղթականորեն առաջ կգնա սոցիալիստական

հասարակություն կառուցելու ճանապարհով:

Հնգամյա պլանը, բանվոր դասակարգի
պայքարի պլանն է՝ հանուն կապիտալիստա-
կան տարրերի հաղթահարման, մասսաների սո-
ցիալիստական վերադաստիարակման յեվ սո-
ցիալիստական հասարակության հիմքեր ստեղ-
ծելու:

Սոցիալիստական մրցությունն ուժեղ մի-
ջոց է հնգամյա պլանը կենսագործելու նպա-
տակով մասսաների նախաձեռնությունն արթ-
նացնելու յեվ կազմակերպելու յեվ սրա հետ
միասին, հզոր մի միջոց է ինքնաբնադասուու-
թյանը ներքեվից զարկ տալու համար:

Մրցությունը յեվ հնգամյա պլանն իրար
հետ սերտ կապ ունեն:

Այս խնդիրների նշանաբանով ԽՍՀՄ պրո-
լետարիատը հետագա առաջխաղացման է դի-
մում պրոլետարական դիկտատուրայի դասա-
կարգային թշնամիների դեմ:

Կուսակցությունը կոչ է անում բոլոր պրո-
լետարներին, բաղաքի յեվ գյուղի բոլոր աշխա-
տավորներին՝ Համ. Կ (բ) Կ լենինյան դրոշակի
ներքո ե՛լ ավելի մեծ ծավալելու իր պայքարը՝
հանուն ԽՍՀՄ ինդուստրացման յեվ հանուն
սոցիալիզմի:

Կեցցե՝ սոցիալիստական մրցությունը:

Կեցցե՝ կոմունիզմը:

Համ. Կ (բ) Կ 16-րդ կոնգրեսի 6: Ի 1

1920 թ., 29 ապրիլի:

ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՄՐՑՄԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ
ԸՆԹԱՑՔԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՍՊԱՌՈՂԱԿԱՆ
ԿՈՊՊԵՐԱՑԻԱՅՈՒՄ

Մեր ժող. տնտեսության զարգացման ներկա շրջանում բավական մեծ յեվ պատասխանատու անելիքներ ունի սպառողական կոոպերացիան:

Ապրանքաբաշխման հետ կապված խնդիրները, գյուղատնտեսական ապրանքների մթերումը, կոոպերատիվ ցանցի հետագա լայնացումը, մեր բանվորական վայրերի տնտեսական սպասարկման կազմակերպումն ու լավացումը, գյուղի չքավորության գլխովին կոոպերացումն ու նրա կոոպերատիվ մարմիններում ղեկավար աշխատանքների քաշելը, վերջապես կուլտուր-կրթական աշխատանքն ու ինքնաքննադատությունը վողջ կոոպերատիվ սիստեմում ծավալելը կազմում են կոոպերատիվ հընգամյա պլանի հիմքը:

Ամեն մի սպառողայ, ամեն մի կոոպերատիվ միություն արդեն գործնականում կիրառում են այդ խնդիրները, վերոնք պետք է ասել դեռ յեվս վորոշ ժամանակ կատարվելու յեն մեր տնտեսական վորոշակի դժվարություններին զուգընթաց:

Այդ դժվարությունները վեռական կերպով հաղթահարելու՝ ամեն մի տեսակի թափ-թրվածություն, բյուրոկրատիզմի, ծուլություն, վնասարարության յեվ այլ կազմալուծիչ յերեվույթների դեմ պայքարելու, աշխղիսցիպլինան ու ժեղացնելու յեվ մեր աշխատանքներն ալելի կազմակերպված ձեվով տանելու համար պետք է մոբիլիզացիայի յենթարկվեն մեր բոլոր ուժերը յեվ միջոցները: Այդ ուժերը զորահավաքի յենթարկելու, միլիոնավոր բանվոր ու գյուղացի մասսաներին սոցիալիստական շինարարության աշխատանքներին գործնականորեն յեվ ալելի մոտիկից մասնակից անելու ամենահիմնական միջոցը սոցիալիստական մրցակցությունն է, վորն ել ալելի պետք է ծավալենք մեր աշխատանքների մեջ:

Հայաստանի սպառողական կոոպերացիայի սիստեմում վերջին ամիսների բնթացքում ըսկըսվել է սոցիալիստական մրցությունը: Արդեն դուրս են յեկել մրցության մեր կոոպերատիվներից շատերը, կնքված են պայմանագրեր նրանց միջեվ: Անկասկած, այս աշխատանքի առանձին արդյունքները մենք արդեն ստացել ենք, բարձրացել է աշխատանքի դիսցիպլինան, մեծացել է պարտաճանաչության գիտակցությունը, աշխատանքի վորակը քանի գնում լավանում է յեվ այլն: Մակայն դրա հետ մեկտեղ մենք պետք է ամենահամարձակ կերպով արծանագրենք, վոր սոցիալիստական մրցության հզոր զենքը՝ մեր հազարավոր մասսաների ձեռ-

քում դեռ չի ոգտագործվել բավարար չափ մասին միանգամայն պարզորոշ կերպով ասված է Խորաշխի միության կենտկոմի յեվ Ցենտրոսոյուզի միատեղ շրջաբերականում, վորը տպված է սույն գրքուկում:

Այնտեղ թված բացերն ամբողջովին նկատի յեն ունեցել նաեւ մեզանում, վորոնք ավելի կոնկրետացրած ձեւով կայանում են հետեւյալում:

1) Բավական յերկար ծամանակ պարզություն չի յեղել սոցիալիստական մրցման աշխատանքների ձեւերի մեջ, շատ կոոպերատիւներ ուղղակի չեն իմացել ինչպե՞ս դուրս գալ սոցմրցության, ի՞նչ խնդիրների շուրջը և ինչ ձեւով:

2) Սոցմրցության աշխատանքները շատ տեղերում մեզանում նույնպես տառապել է ապարադային ցավով: Մասսաները չեզոքացված են, չեն մասնակցել, չեն յերեւացել սոցիալիստական մրցման գործում: Սա անշուշտ սոցիալիստական մրցության աղավաղումն է նշանակում:

3) Պրոֆմիությունների, ինչպես յեվ բարձրագույն կոոպերատիւ որգանների կոկմից դեկավարությունը յեվ ցուցմունքները յեղել են թույլ:

4) Տեղերում չափազանց թույլ է կնքված սոց. մրցման պայմանագրերի ստուգման գործը:

Կարծեք թե սոցմրցության դուրս գալը

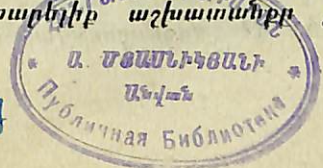
մի տեսակ ձեւականություն եր, վորը կատարված, վերջացավ պայմանագրի ստորագրումով:

Անհրաժեշտ է ամեն որ, ամեն շաբաթ, ամեն ժամ ստուգել յեվ հետեւել թե վոր չափով յեվ ինչպես է կիրաււում սոց. մրցման պայմանագիրը: Սա ամենաեյականն է:

5) Մեր գլխավոր թերություններից մեկն էլ այն է, վոր շատ վատ է դրված մրցության աշխատանքների հաշվառման գործը: Փոխադարձ ինֆորմացիա չկա, այդ պատճառով դրական փորձի փոխանակումը բացաակայում է: Սա նույնպես կարեւոր մոմենտ է:

Արձանագրելով այս մի բանի կարեւոր թերությունները, վորոնք գործ ունեն չայատանի սպառկոոպերացիայի կողմից տարվող սոց. մրցման աշխատանքների մեջ յեվ տպագրելով Խորաշխի միության Ցենտրոսոյուզի միատեղ նամակը, ինչպես յեվ Կոմկուսի 16-րդ կոնֆերենցիայի կողմ սոցիալիստական մրցման նշանակության մտախն, մենք հավատացած ենք, վոր սրանով նոր թափ ու յեռանդ կստանա մեզանում սոց. մրցության աշխատանքը: Ամեն մի բանվոր, ամեն մի գյուղացի, կոոպերատիւ աշխատող, պետք է կարդա յեվ ուսումնասիրի այդ վորոշումները յեվ լծվի նրանց կիրառման գործին:

Այդ վորոշումների մեջ միանգամայն պարզ կերպով հիշված է սոցմրցության դուրս յեկող յուրաքանչյուր կազմակերպության կամ անհատի կատարելիք աշխատանքը յեվ նրա ձեւերը:

Խորաշխ միութեան յեւ Յենարոսոյոյզի միատեղ նամակը պարզաբանում յեւ պատասխանում ե բոլոր այն տրվող հարցերին, վորոնք դեռեւս կային սոց. մրցութեան աշխատանքների մեջ:

Սրանից հետո մեզ մնում ե՛ եւ ավելի ծավալել սոցմրցութունը, հաշվի առնել յեւ ստուգել կատարված աշխատանքը, շտապ կերպով վերացնել նկատվող թերութիւնները յեւ ավելի կրկնապատկված յեռանդով շարունակել սոց. մրցութիւնը սպառնալից արագիւղով: Կիրառենք մեր հիմնական լողունքը՝ վոչ մի սպառնալի կոլեկտիվ առանց սոցմրցման պայմանագրի. դուրս գանք սոցմրցութեան:

ԱՐԶՄԻՈՒԹԵՆԱԿԱՆ ՈՒ ԿՈՊԵՐԱՏԻՎ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՆԵԼԻՔԸ՝ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՄՐՑՈՒԹՅՈՒՆՆ ԱՆՑԿԱՑՆԵԼՈՒ ԳՈՐԾՈՒՄ

ՄԻՈՒՔՅԱՆ Կ. Կ-Ի ՈՒ ՅԵՏԵՐՈՍԱՅՈՒԳԻ ՄԻԱԵԳ ԳՄԱՎԵՐ

ԽՈՐԱՐԺՈՒՄԻ ՄԻՈՒԹԵՆ ԲՈՒՐ ԲԵԺԻՆՆԵՐԻՆ ԲՈՒՐ ԿՈՊԵՐԱՏԻՎ ՄԻՈՒԹԵՆՆԵՐԻՆ ԵՎ Կ. Բ. ԿՈՊԵՐԱՏԻՎ ՆԵՐԻՆ

ՀԱՐԳԵԼԻ՝ ԸՆԿԵՐՆԵՐ

Սոցիալիստական մրցութիւնը կոոպերացիայի աշխատանքների մեջ իրական արդիւնք պետք ե տա՝ կոոպերատիվ ապարատը լավացնելու, եժանացնելու յեւ բանվորների ու գյուղացիների սպասարկման գործին իսկապես համարեցնելու ասպարեզում: Բյուրոկրատիզմի, բաշքշուկների յեւ անտնտեսավարութեան դեմ պայքար մղելու, աշխատանքի արտադրողականութիւնն ու ինտենսիվութիւնը (թափը) բարձրացնելու յեւ սպառողի սպասարկումը վորակապես լավացնելու ասպարեզում:

ՍՏՈՒԳԵՆՔ ՄԱՍՍԱՆԵՐԻ ԿՈՒՆԿՏԻՎ ՈՒԺԵՐՈՎ

Կոոպերացիայի աշխատանքներում դասակարգային հիշտ զիծ անցկացնելու համար մղվ-

վող պայքարի մեջ սոցիալիստական մրցությունը պետք է ներգրավի բանվորական յեվ աշխատավոր գյուղացիների լայն մասաներին ու կոոպերատիվ ապարատի կես միլիոնանոց մասսային:

Ներկայումս արդեն հնարավոր է յեվ կարելի յե տալ սոցմրցության նախնական վորոշ արդյունքները:

Միանգամայն անհեռաձգելի յեճհ համարում շեշտել յերեվան բերված՝ սոցիալիստական մրցման հիմնական դժի այն ազավաղումները, վոր Համ. Կ. Կ. (բ) համամիութենական 16-րդ կոնֆերենցիան է ճեղ յեվ վորոճհ Բողարկում (ծառչում) են այս մրցման իսկական բնույթը: Հիմնական ազավաղումները այն է, վոր մրցման գործում մասսաների մասնակցությունը շառ քույլ է հանգես գալիս: Այս աղավաղումներն իրենց արտահայտությունը մասնավորապես գտել են այն բանի մեջ, վոր սույն մրցությունն անցկացնելիս թերագնահատվում է արհմիութենական կազմակերպությունների նշանակությունը, չնայած, վոր կուսակցական դիրեկտիվներով մրցման ղեկավարությունը դրված է արհմիությունների վրա:

Արհմիութենական առանձին մարմինները հարկավոր միջոցներ ձեռք չեն առել վերացնելու հիշյալ աղավաղումները:

Տեղերից ստացվող մի շարք տեղեկությունները բավականաչափ հաստատում են այս դրությունը, ցույց տալով թե սոց մրցման հրա-

վիրելու յեվ թե մրցումը կոոպերատիվ ապարատի վերնախավերի կողմից անցկացնելու բազմաթիվ որինակներ:

Մրցման այն որեկները, վոր մասսաների կողեկիվ մասնակցությամբ չեն սուղգված, իրականացնելու ընթացում շառ անգամ չեն սեղծում այն անհրաժեշտ վոյեվորությունը, վոր այս ձեռնարկությունների հեկեկավորման կարեվորագույն գրավական է հանդիսանում:

Այս դրությունը յերկյուղ է առաջ բերում, թե չեն ոգտավործվելու բոլոր այն հնարավորությունները, վոր աշխատավոր մասսաներն ունեն յեվ պահանջում են առանց հետաձգելու ուղղել հայտնաբերված սխալները՝ պարզ կերպով վորոշելով մրցմանը մասնակցող զանազան կատեգորիաների անելիքները: Պետք է պարզ յեվ վորոշակի կերպով կոնկրետացնել այն խընդիրները, վորոնց շուրջը հետագայում ծավալվելու յե սոց. մրցությունը, պետք է լայն կերպով մասսայականցել այն ձեվերը, վորոնք գործնականում ցույց են տվել իրենց առավելությունը սոց. մրցման կիրառման ընթացքում:

ՅԵՐԿՈՒ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆ

Կոոպերացիայի գծով, սոցմրցությունը յերկու ուղղությամբ պետք է զարգանա: Մի կողմից մրցման են մեծում կոոպերացիայի ապարաթի աշխատակիցները, իսկ մյուս կողմից — իճհ՝ կոոպերացված բնակչությունը: Այս

ուղղութիւններէն ամեն մեկն ունի իր ինքնուրույն նշանակութիւնը:

Այս ուղղութիւններին միանգամայն համապատասխան կերպով լուծվում են նաեւ սոց. մրցման կազմակերպչական ծնվերը:

Այսպես, կոոպերացիայի ապարատի մրցման դեպքում սոցմրցման ընույթն ու ծավալը լուծվում են տեղերում, անպայման մրցող կազմակերպութիւնների կոլեկտիւիւնների կողմից՝ արհմիութենական տեղական մարմինների անմիջական ղեկավարութիւնում: Ճիշտ այսպես էլ փայտօրէնի մեջ մրցութիւն կազմակերպելիս՝ մրցման մեքենա, մրցման որեկտներ ընտրելու վորոտումները փայտօրէնի իրենք միայն կարող են անել:

Այս պատճառով՝ սոցիալիստական մրցման շահերին բոլորովին չի համապատասխանում այն հանգամանքը, յերբ կոոպերատիվ վարչութիւններն իրար հետ անմիջականորեն պայմանադրեր են կնքում զանազան որեկտների շուրջը, վորոնց կատարումը կախված է կոոպերացված մասսայից ու ծառայողներից. վորոնք սակայն չեզոքացվում են, մի բան, վոր վնասակար կերպով է ազդում գործի վրա:

Սոցիալիստական մրցման աշխատանքների մեջ նկատվում է, վոր մեծ ձգտում կա ԽՍՀՄ-ի կոոպերատիվ մարմիններին մեկնել զգալի չափով մրցման հրավիրելու: Դեպքեր կան, վոր յերկրային ու մարզային առանձին միութիւններ մրցման են հրավիրում տասնյակ ուրիշ

միութիւններ: Միութիւն կհան Յենտրոստ-յուզի վարչութիւնն առաջարկում են գլխավոր ուղարկութիւնը դարձնել կոոպմիութիւն, կհաներում—բաժինների, առևտրական առանձին ձեռնարկութիւնների, խանութների բաժանմունքների ու առանձին ծառայողների միջով մրցումը ճիշտ կերպով կազմակերպելու գործին:

Զանազան շրջանների կամ մարզերի միութեան կազմակերպչի ցանկալի յե, վոր այս մրցումն սկսվի այն ժամանակ, յերբ արդեն մրցութիւն կազմակերպված կլինի սկզբնական կոոպերատիվ կազմակերպութիւնների առանձին փայտօրէնի, խանութների ու բաժնիների միջով. յերբ բոլոր կոլեկտիւիւնները կամ, գոնե, կոոպերատիվ հիմնական կադրերն իսկապես կներգրավվեն սոցիալիստական մրցման մեջ:

Սենրաժես է կազմակերպել փայտօրէնի ամենալայն մասսաներին, վորոնք մրցման կարգով մասնակից պետք է արվեն իրենց պատականութիւնների կատարման, վոր բղիւղում են կոոպերացիայի զարգացման հնգամյա պլանի առաջադրած խնդիրներից յեվ առանց վորոնց մասնակցութիւն մրցումը կգտնաւ զուտ ապարասալից մրցում:

Փայտօրէնի մեջ մրցութիւն կազմակերպելու գործի ղեկավարութիւնն ընկնում է կոոպերատիվ մարմինների վրա՝ կոոպերատիվ, հասարակական ու տեղական կազմակերպու-

7. Իր ժամանակին ապրանքների մատակարարում, տեսակի լրիվութիւն, այնպիսի ապրանքների հայթայթում ու մթերում, վորոնք կարողանան փոխարինել չեղած ապրանքները, բանջարեղեն յեվ մրգեղեն վաճառքի գործի կազմակերպում յեվ այլն:

8. Ապրանքաշրջանառութեան արագացում յեվ պայքար ապրանքայնացման (ավելորդ ապրանք հավաքելու, պառկեցնելու դեմ:

9. Ապրանքը վաղորոք կշռել—կապելու սովորութիւն յեվ պրակտիկա:

10. Տարայի ամբողջութիւն յեվ ռացիոնալ ոգտագործում:

11. Ռացիոնալիզատորական միջոցների կիրառում՝ հաշվառման ու հաշվետւութեան գործում: Հաշվեկշիռ ներկայացնելու ժամկետներ, հաշվետւութեան ու հաշվարկման գործի պարզեցում՝ մատակարարողների ու գնողների հետ: Փաստաթղթերի շրջանառութեան ու փոխադարձ հաշիւների արագացում:

12. Քար ու կշեռքի, չափի ու հաշիւի մեջ սպառողին խաբելու վերացում: Պայքար սահմանված գները խախտողների դեմ: Գների քաղաքականութիւնը ճիշտ կերպով կիրառելու միջոցներ:

13. Պայքար զեղծարարութիւններ, յուրացումների ու պակսորդների դեմ, ինչպես յեվ բնական պակսորդը բնացնելու համար:

14. Առեւտրական ձեռնարկութիւնների բժշկա—առողջապահական դրութիւն (սանի-

տարական բժիշկների կողմից ակտեր կազմելու, սպառողի յեվ ադմինիստրացիայի կողմից գանգատներ ու հայտարարութիւններ անելու վերացում):

15. Ապարատի կառուցվածքի պարզեցում: Միութեան ԿԿ-ն ու Յեմբոսոյուզն առանձնապես ընդգծում են գյուղական կոոպ. ծառայողների յեվ գյուղի կոոպերացված մասսային օոցիալիստական մրցման մեջ Բաեելու անհրաժեշտութիւնը:

Այս բանն առանձնապես անհրաժեշտ է, վորովհետեւ, ինչպես փորձը ցույց տվեց, օոց. մրցման աշխատանքները թույլ կերպով են շոշափել գյուղը: Բացի վերոհիշյալ որեկտներից, իբրեւ իւրաքանչիւր ու մթերող կոոպ. կազմակերպութիւնների մրցման կարեւորագոյն որեկտներ, պետք է առաջ քաշվեն՝ հայթայթման ու մթերման պլանի կատարման ու գերաւատարման, հայթայթման ու մթերման ապարատի աշխատանքների վորակը լավացնելու, հայթայթումների ու մթերումների շուրջը հասարակական աշխատանքներ կազմակերպելու խնդիրներ. բատրակին, չքավորին ու միջակին, սրանց արտադրական կոոպերացմանը, տնտեսութեան կոլեկտիվացմանը յեվ այլն տնտեսական ոգնութիւն ցույց տալու խնդիրներ:

Բոլոր վերոհիշյալ որեկտների վերաբերմամբ մրցումը կատարվում է կոոպերացիայի աշխատակիցների կողմից, ըստ վորում մրցման ղեկավարութիւնը տեղերում պետք է իրակա-

նացվի տեղկոմների կողմից՝ տնտեսական խորհրդակցությունների ու տնտեսական հանձնաժողովների միջոցով:

ՓԱՅՄԱՏԵՐԵՐԻՆ ՄՐՑՄԱՆ ՀԱՆԵԼՈՒ ԿԱՐԵՎՈՐ ԱԳՈՒՅՆ ՈՐԵԿՏՆԵՐԸ

Փայտերերի մեջ մրցում առաջացնելու հիմնական ռեկտներն են՝

1. Կոոպերացման պլանի կատարումն ու զերակատարումը:

2. Փայակուտակումը:

3. Հասարակական հսկողության ուժեղացումը՝ կոոպերացիայի աշխատանքների վրա (ակտիվն ու իր աշխատանքը, խանութկոմների, կոոպկոմների, կոոպբյուրոների յեվ հսկող հանձնաժողովների նիստեր, ակտիվի առաջարկությունների կատարում, հերթապահություններ, հասարակական հրահանգչություն յեվ այլն):

4. Առաջըաշումը կոոպակտիվից՝ կոոպապարատի դեկավար աշխատանքների համար:

5. Ավանդներ դնելու զործառնությունների զարգացումը:

6. Փայտերերի կենցաղային կարիքների լավագույն սպասարկումը:

7. Կոոպակտիվի աշխատանքի վորակի բարձրացումը:

8. Փայտերերի կողմից արվող արժեքավոր առաջարկությունների ընդունումը՝ բանվորա-գյուղացիական սպառողին լավագույն

կերպով սպասարկելու, ներքին միջոցները մոբիլիզացիայի յենթարկելու, առեվտրական ձեռնարկության (խանութի) ապրանքների վորակը լավացնելու, ծախսերը բացնելու, զեղծումների պակսորդների յեվ այլ բաների դեմ պայքարելու հարցերի շուրջը:

Վերոհիշյալ ամեն մի ռեկտի վերաբերյալ անհրաժեշտ ե մրցում ստեղծել նայել կին կոոպերատիվի ու յերիտասարդության ամեն մի խմբակի մեջ:

Սոցիալիսական մրցույունը ռա թույլ կերպով ե առացուում ճայել առիմիութեական ու կոոպերատիվ մարմինների կուլուրյունսավորական յեվ կենցաղային աշխատանքների մեջ:

Պետը ե ծավալել աշխատանքն ակումքներում ու կարմիր անկյուններում, կազմակերպել մի շարք դասախոսություններ, հարց ու պատասխանի յերեկոներ, կենդանի լրագրեր: Կլակտներ ու լոգունգներ փակցնել, զրականություն տարածել, առանձին տախտակներ սարքել, վորոնք արտացույն թե փայտերերի յեվ թե մրցման աշխատանքների բացերն ու նվաճումները:

ԼԱՎԵՐԻՆ ՊՐԵՄԻԱ ՏԱԼ

Վերջին բանը, վորի վրա պետք ե ուշադրություն դարձնել, մրցման ծավալումը շահագրգռելն ե:

Այս պատմաուով՝ անհրաժեշտ ե, իբրեւ

ժամանակավոր նախամիջոց, մինչեւ այս հարցի լուծումը, կիրառել հետեւյալը.

1. Ապարատի առանձին մասերի յեւ առանձին ձեռնարկությունների ու բաժանմունքների նկատմամբ, վորոնք ավելի յեն գերազանցել, կիրառել դրոշակի պարգեւատրում, առանձին պարգեւագրերի, զրադարանների ու այլ բաների նվիրում:

2. Առավել չափով գերազանցող ամեն մի ծառայողի նկատմամբ կիրառել առաջին հերթին սովորելու ուղարկելու, ինչպես յեւ դրամական պրեմիաներ տալու յեղանակ՝ այս նպատակին սգտագործելով արժեքավոր առաջարկությունների համար պրեմիաներ տալու ֆոնդերը:

3. Ամեն մի կոոպերատիվի նկատմամբ կիրառել պատասխանատու աշխատանքի համար առաջ բաշելու, դասընթացներ յեւ այլ տեղեր ուղարկելու յեղանակ:

Ընկերական բարեմքներով,

Խորառժառի Արհմիութենական Կ. Կ.-ի

Նախագահ՝ ԿԻՐԿԻԺ

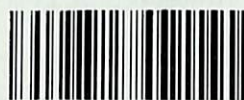
Ցենտրոսայուզի Վարչության փոխ-
Նախագահ՝ ԿԼԻՄՈՒՆ

Մոսկվա

14 սեպտեմբեր 1929 թ.

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0210816

32. 357

ԳԻՆԸ 5 ԿՈՊ.